

Respect pentru oameni și cărți

Junichiro Tanizaki

**Moartea
lui O-Tsuya**

Traducere din limba japoneză și note
de Magdalena Ciubăncan

POLIROM
2017

Pe la ceasurile opt ale serii, Harugorō de la pescăria din Yokochō s-a năpustit beat înăuntrul prăvăliei cămătarului, scoțând cu un zornăit cei doi bani de argint proaspăt bătuți, pe care tocmai îi promise de la un funcționar al monetăriei din Ginza, și și-a luat înapoi hainele de primăvară – un *hanten* și un *haori*¹ – lăsate la amanet de mai bine de trei luni. Poate că era din pricina vremii câinești de afară, dar nu se mai zărea nici un alt mușteriu care să dea deoparte perdelele *nōren*² și să intre în prăvălia cămătarului

-
1. Haine ce se poartă pe deasupra chimonoului.
  2. Perdele ce se folosesc în general pentru delimitarea spațiilor. Se pot vedea adesea la intrarea în restaurantele tradiționale.

din Suruga, care altfel era întotdeauna foarte însuflețită. În spatele grilajului ce proteja tejgheaua, sprijinindu-și bărbia în mâini, Shinsuke era cufundat în lectura unei cărți ilustrate *kusazōshi*¹. Răscolind cărbunii ce erau pe cale să se stingă, a mormăit ca pentru sine: „Chiar că e frig!“. În clipa următoare însă, a întins o mâna ca să-l prindă de ureche pe ucenicul care moțaia fără griji lângă el:

— Hei, Shōta! Trezește-te! Știu că zloata de afară nu te-mbie să ieși, dar ce-ar fi să tragi o fugă până la Okina-an din Muramatsu și să-mi iei două boluri de *tenpura-soba*²? Și ia-ți și tu ceva ce-ți place. Fac cinste.

— Bun gând ţi-a venit. Acum, că m-am trezit, mi s-a făcut foame și m-a cam luat

1. Cărți ilustrate, foarte populare în perioada Edo (1603-1868).

2. Supă de tăiești de hrișcă care se servește cu *tempura*.

frigul. Hai să ne bucurăm împreună de cinstea ta până ce se întorc acasă stăpânii.

Spunând acestea, Shōta își strânse bine hainele pe el și, îndesându-și pe cap pălăria de pai de deasupra cutiei cu *geta*¹, se năpusti pe dată afară, prin măzăricheea ce cădea fără încetare.

În acest timp, Shinsuke a făcut curat pe tejghea, a încuiat magazia și a pus lacătul la ușa de la intrarea principală. Când proprietarul și soția sa plecaseră de cu seară la Yotsuya, la o rudă care avea niște necazuri, îi spuseseră că probabil se vor întoarce foarte târziu sau, în funcție de ce aveau să găsească acolo, abia în dimineața zilei următoare, și îi atrăseseră atenția să încuie bine ușile. Amintindu-și de vorbele lor, Shinsuke a luat lampa și a plecat să cerceteze pe rând toate ușile: cea de la bucătărie și cea de la intrarea din spate. Apoi a urcat scara

1. Sandale cu talpă de lemn.

către odăile servitoarelor și s-a uitat la panoramele jaluzelelor ce dădeau spre uscătoarele de rufe. Când a coborât înapoi, lumina lămpii pe care o ținea în mâna s-a prelins peste fețele celor două servitoare ce dormeau liniștite în camera întunecată, în asternuturile lor cu arabescuri.

— O-Tami, deja dormi? a întrebat el ridicând puțin vocea, dar n-a primit nici un răspuns, aşa că s-a dus să verifice și ușa ce dădea spre veranda dinspre grădina interioră, încercând să pășească fără zgomot pe podeaua rece a corridorului.

Lumina unei lămpi înroșea ușile glisante ale camerei de opt tatami ce era străjuită de verandă. Această încăpere era de obicei folosită de stăpânii lui, având așezat în fața altarului budist un *nagahibachi*, care avea în el un cămin pentru foc precum și cele trebuitoare pentru servirea ceaiului. Cum ei însă lipseau în seara aceasta, fiica lor, O-Tsuya, venise aici ca să doarmă. „Pesemne

că în camera asta e mai cald“, și-a spus Shinsuke, privind cu invidie lumina roșiatică, cuprins dintr-o dată de un simțământ adânc de suferință și tristețe, la gândul că el nu era decât un simplu ucenic.

Se împlinea deja un an de când O-Tsuya îi căzuse cu tronc și nici ea nu părea să fi rămas indiferentă. Cu toate acestea, oricât de mult s-ar fi iubit ei doi, Shinsuke n-avea nici o sansă să primească mâna singurei fiice a stăpânilor săi. „Ah, dacă n-aș fi doar urmașul unor oameni săraci, ci m-aș fi născut într-o familie înstărită, mi-aș fi putut duce viața alături de frumoasa O-Tsuya!“, își plângea el de milă în sinea lui.

Pesemne că trecuse deja de ora unsprezece, căci frigul se lăsase bine de tot în casă. Tremurând din toate încheieturile din pricina vântului ce pătrundea prin crăpăturile ușilor, Shinsuke se opri pe corridor și își trecu lampa în mâna stângă, pe care și-o încălzise ținând-o la piept. Suflă de câteva ori în

pumnul mâinii drepte, ale cărei degete îi înghețaseră bocnă. Când își atingea coapsele una de alta, le simțea atât de reci de parcă n-ar fi fost ale lui. Însă tremurul trupului nu era pricinuit numai de frig.

— Shin, tu ești?

Poate că deschise ochii chiar în acea clipă sau poate că era trează deja de ceva vreme, dar O-Tsuya l-a strigat chiar în momentul în care se pregătea să treacă prin dreptul camerei ei. Se poate să fi ridicat capucul lămpii rotunde și să fi îndreptat lumina către corridor, căci ușile glisante păreau acum și mai roșiatice ca înainte.

— Da, eu sunt. Stăpânii se întorc Tânăr, aşa că am venit să văd dacă toate ușile sunt închise.

— Și-apoi te duci și tu la culcare?

— Cum să fac aşa ceva? O să stau treaz până când se întorc, se înclină Shinsuke în fața ușilor, cu mâinile pe podea când, trasă din interior, ușa se întredeschise.

— Intră frigul. Hai înăuntru și închide ușa după tine!

Așezată pe *futon*-ul¹ de Gunnai², O-Tsuya își trecu mâna prin păr, potrivindu-și șuvitele în dezordine. Printre genele-i lungi, privea ca vrăjitoră chipul palid al bărbatului, ce se profila în întunericul camerei.

— Toți ceilalți au adormit deja, bănuiesc...

— Nu. Mai e Shōta, care a plecat cu niște treabă, dar vine înapoi cât de curând. O să-l trimitem la culcare de îndată ce se întoarce. Te rog, mai așteaptă încă un pic...

— Ah, cât de nesuferit ești! N-o să mai avem parte curând de un prilej aşa de bun ca noaptea asta! Ascultă, Shin, seara asta e numai bună ca să te hotărăști, nu crezi?

Îmbrăcată într-un chimono pestriț cu mănele lungi și mlădioasă ca o trestie, O-Tsuya

-
1. Saltea tradițională japoneză, întinsă chiar pe podea.
  2. Regiune în prefectura Yamanashi, în partea central-estică a Japoniei.